

Özet Bülten

Tarih : 16.06.2020

Sayı : 2020/101

Değerli Müşterimiz;

Son günlerde mevzuatımızda meydana gelen gelişmeler, konu başlıkları itibariyle aşağıdadır.

A- Konu Başlıkları;

1. Vergisel İşlemlerde Reeskont Oranı % 13,75'den % 10'a Düşürülmüştür.
2. Gelir İdaresi Başkanlığı İşe Başlama/Bırakma ve Değişiklik Bildirimleriyle İlgili Broşür Yayınlamıştır.

Söz konusu gelişmeleri konu başlıkları altında özetle bilgilerinize sunuyoruz.

B- Konu Özetleri;

1. Vergisel İşlemlerde Reeskont Oranı % 13,75'den % 10'a Düşürülmüştür.

Vergisel işlemlerde geçerli olan reeskont oranı 21.12.2019 tarihinden geçerli olacak şekilde % 18,25'den % 13,75'e düşürülmüştü.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) yayınladığı **Reeskont ve Avans İşlemlerinde Uygulanacak Faiz Oranlarının Tespitine** ilişkin Tebliğ ile iskonto faiz oranı ve avans faiz oranını yeniden belirlemiş ve bu değişiklik, vergisel işlemlerde geçerli olacak reeskont oranını değiştirmiştir.

Söz konusu Tebliğ ile

- Vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerine uygulanacak **iskonto faiz oranı** yıllık **%12,75'ten % 9'a**,

- **Avans** işlemlerinde uygulanacak **faiz oranı** ise yıllık **%13,75'ten % 10'a** düşürülmüştür.

Belirlenen oranlar yayımı tarihinde (yani 13.06.2020'de) yürürlüğe girmiştir.

238 sıra no.lu VUK Genel Tebliği'ne göre; vergisel açıdan reeskont işlemlerine esas alınacak oran yıllık avans faizi olduğundan, bu değişiklikle **13.06.2020 tarihinden geçerli olmak üzere**, reeskont hesabına esas alınacak oran, senet üzerinde herhangi bir faiz oranının yer almadığı durumlarda, **% 13,75'ten % 10'a düşmüş** bulunmaktadır.

Buna göre; 2020 yılı **ikinci geçici** vergi döneminden başlayarak, yeni bir oran belirleninceye kadar, geçici vergi dönem sonları ve yıl sonlarında yapılacak reeskont işlemlerinde, senet üzerinde faiz oranı yazılı değilse, bu yeni oran (%10) kullanılacaktır. Bilindiği gibi, döviz cinsinden senetlerin reeskontuna, senette faiz oranı yazılı değilse LIBOR esas alınmaktadır.

31.12.2020 tarihine kadar vadeli çeklerde de reeskont uygulaması mümkündür. Yukarıda belirtilen Tebliğ ile 31.12.2019 tarihli kısa vadeli avans faiz oranında 5 puan ve üzerinde bir değişiklik yapılmadığından, **ticari işlerde 1.7.2020 tarihinden itibaren geçerli olacak kanuni temerrüt faizi oranında herhangi bir değişikliğe neden olmamıştır. Yani % 13,75 oranı ticari işlerde 1.7.2020 tarihinden sonra da uygulanmaya devam edecektir.**

Ticari işlerde kanuni faiz ve temerrüt faizi ile ilgili ayrıntılar 2019/4 sayılı Özet Bültenimizde yer almaktadır.

2. Gelir İdaresi Başkanlığı İşe Başlama/Bırakma ve Değişiklik Bildirimleriyle İlgili Broşür Yayınlamıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığı mükelleflerin vergisel yükümlülükleri arasında yer alan işe başlama, değişiklik ve işi bırakma bildirimlerine ilişkin bilinmesi gereken hususlar konusunda broşür yayınlamıştır.

Söz konusu broşürde belirtilen konulara aşağıda yer verilmiştir.

İşe Başlama Bildirimi Vermeye Mecbur Olanlar Kimlerdir?

- Vergiye tabi ticaret ve sanat erbabı,
- Serbest meslek erbabı,
- Kurumlar vergisi mükellefleri,
- Kolektif ve adi şirket ortaklarıyla komandit şirketlerin komandite ortakları,

işe başlama bildiriminde bulunur.

Gelirleri;

-Ücret,

-Gayrimenkul sermaye iradı,

-Menkul sermaye iradı,

-Diğer kazanç ve iratlar veya bunların birkaçından ibaret olanlar,

yükümlülüğe **giriş, değişiklik ve çıkışlarını bildirmek zorunda değildirler.** Bunların mükellefiyete giriş işlemleri verdikleri ilk beyannameler üzerine yapılır.

Gerçek Kişilerde İşe Başlama Bildirimleri Hangi Sürede ve Nasıl Yapılır?

Gerçek kişilerde işe başlama bildirim, işe başlama tarihinden itibaren **10 gün** içinde,

- Vergi dairesine bizzat giderek,
- Posta ile göndererek,
- Vergi dairesine gitmeden İnteraktif Vergi Dairesi (<https://ivd.gib.gov.tr>) aracılığı ile sistem üzerinden,

“İşe Başlama/Bırakma Bildirimi” ile yazılı olarak yapılır.

Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin İşe Başlama Bildirimi Nasıl Yapılır?

Kurumlar vergisi mükellefi olan anonim şirket, limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin **ticaret sicil müdürlüklerinde tescil işlemini yaptırması sonrasında elektronik ortamda** ilgili vergi dairesi müdürlüğü sistemlerine veriler aktarılarak, tescil bilgileri doğrultusunda mükellefiyet kaydı açılışı yapılmaktadır. Bu mükelleflerin ayrıca **İşe Başlama/Bırakma Bildirimi** vermelerine gerek bulunmamaktadır.

Bildirimler Üzerine Vergi Dairesince Yapılacak Yoklama Hangi Süre İçinde Sonuçlandırılır?

İşe başlama/bırakma bildirim üzerine vergi dairesi tarafından yapılan kontroller sonrasında mükellefiyet tesisi işlemi gerçekleştirilir ve “**Elektronik Yoklama Sistemi**” üzerinden mükellef nezdinde yoklama yapılır.

Mükellef nezdinde yapılan yoklamalar;

- İşe başlama yoklamaları, mükellefiyetin tesis edildiği tarihten itibaren en geç **15 gün**,
- Mükellef imzası ile birlikte serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir tarafından imzalanmış veya yeminli mali müşavirlerce tasdik edilmiş olan işe başlama / bırakma bildirim üzerine yapılacak yoklamalar **bir ay**,
- İş bırakma dilekçesine ilişkin terk yoklamaları, terk dilekçesinin vergi dairesi kayıtlarına girdiği tarihten itibaren en geç **15 gün**,
- Özellikle durumlarda yapılacak yoklamalar **aynı gün**, aynı gün yapılmasının mümkün olmaması halinde **ertesi gün**,
- Diğer yoklamalar en geç **bir ay**, içinde sonuçlandırılır.

İşe Başlayan Mükellefler Kullanacakları Defterleri Ne Zaman Tasdik Ettirirler?

İşe başlayan mükellefler **işe başlama tarihinden önce**, kullanacakları defterleri tasdik

ettirmeye mecburdurlar. Elektronik ortamda tutulan defterlerin tasdik zorunluluğu yoktur. e-Defter uygulamasına dahil olan mükellefler dahil oldukları aydan itibaren söz konusu defterlerini kağıt ortamında tutamazlar. Bu mükelleflerin kağıt ortamında tuttukları defterler hiç tutulmamış sayılır.

e-Defter tutma sürecinde hesap döneminin ilk ayına ait beratın alınması açılış onayı, son ayına ait beratın alınması kapanış onayı, diğer aylara ait beratların alınması ise ilgili aylara ait defterlerin noter onayı yerine geçer.

Mükellefler Tarafından Bildirilmesi Gereken Değişiklikler Nelerdir?

Mükellefler;

- Bilinen iş yeri adresi değişikliğini (iş ve teşebbüsün bir yerden diğer bir yere nakledilmesi),
- İş değişikliğini (yeni bir vergiye tabi olmayı, mükellefiyet şeklinde değişikliği, mükellefiyette muafliğe geçmeyi),
- İşletme değişikliğini (iş yerlerinin sayısında meydana gelen artış veya azalışları),

vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

İşi Bırakma Bildirimi Vermeye Mecbur Olan Mükellefler Kimlerdir?

İşe başlama bildirimi vermeye mecbur olan mükellefler işi bırakmayı da vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.

Mükelleflerin İşi Bırakması Neyi İfade Eder?

Vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade eder. İşlerin herhangi bir sebep yüzünden geçici bir süre için durdurulması işi bırakma sayılmaz.

Bir mükellefin işi bırakmış sayılabilmesi için, işi ile ilgili tedarik işlemlerini durdurmasının yanı sıra, işletmede bulunan emtia stokları ile diğer döner ve sabit değerlerinin de elden çıkarılması veya bu varlıkların işletme sahiplerince işletmeden çekilmiş olması gerekir.

Ölüm işi bırakma hükmündedir. Ölüm mükellefin mirası reddetmemiş mirasçıları tarafından vergi dairesine bildirilir. Mirasçılardan herhangi birinin ölümü bildirmesi diğer mirasçıları bu ödevden kurtarır.

Gerçek Kişilerin Mükellefiyet Kayıtları Hangi Sebeplerle Sona Ermektedir?

Gerçek kişilerin mükellefiyet kayıtları;

- Kendi isteğiyle işini terk ederek bu durumu vergi dairesine bildirmesi,

- Ölümü,
- Gaiplik kararı,
- Belli bir ticaret, sanat ve meslek icrasından sürekli mahrumiyeti

gibi hallerde sona ermektedir.

Ticaret Şirketlerinin Mükellefiyet Kayıtları Nasıl Sona Erdirilir?

Ticaret şirketleri açısından mükellefiyetin sona erdirilmesi tasfiye veya iflas hallerinde mümkündür. Fesih, tasfiye ve iflas hallerinde yükümlülük, vergiye ilişkin olay ve işlemlerin tamamen sona erdirilmesine kadar devam eder.

Türk Ticaret Kanun'unda öngörülen işlemler yerine getirilmeden ve tasfiye veya iflasın sona erdiği tescil ve ilan edilmeden tasfiyenin sona erdiğinin kabul edilmesi ve şirketin tüzel kişiliğinin ortadan kaldırılması mümkün değildir.

Mükellefiyet Kaydı İdarece Hangi Hallerde Terkin (Silinir) Edilir?

Mükellefiyet kaydı aşağıda belirtilen hallerde idarece silinir.

- İşi bırakma bildiriminde bulunmayan bir mükellefin işi bıraktığının tespit edilmesi veya yapılan araştırma ve yoklamalar sonucunda bilinen adreslerinde bulunamaması ve başka bir adreste faaliyetine devam ettiğine dair bilgi edinilememesi.
- Başkaca bir ticari, zirai ve mesleki faaliyeti olmadığı halde münhasıran sahte belge düzenlemek amacıyla mükellefiyet tesis ettirdiğinin vergi incelemesine yetkili olanlarca düzenlenen rapor ile tespit edilmesi ve mükellefiyet kaydının devamına gerek görülmediğinin raporda belirtilmesi.
- Mükellefiyet süresi, aktif ve öz sermaye büyüklüğü, ödenen vergi tutarı, çalışan sayısı, vergisel yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği gibi hususlar dikkate alınarak mükelleflerin vergisel uyum seviyelerine yönelik olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca yapılan analiz ve değerlendirme çalışmaları neticesinde sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğu tespit edilen mükellefler nezdinde yapılacak yoklamayı müteakip, belirlenen esaslar çerçevesinde vergi dairesinin mükellefin sahte belge düzenleme riskinin yüksek olduğuna ilişkin görüşü ve ilgisine göre vergi dairesi başkanı veya defterdarın onayının bulunması.
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun geçici 7 nci maddesi kapsamında anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin ticaret sicil kaydının silinmesi.

Sahte Belge Düzenleyen Mükelleflerden Kayıtları Vergi Dairesince Terkin Edilenlerin (Silinenlerin) Daha Sonra İşe Başlama Bildiriminde Bulunması Mümkün Müdür?

Sahte belge düzenleyen mükelleflerden kayıtları vergi dairesince terkin edilenlerin (silinenlerin) daha sonra işe başlama bildiriminde bulunmaları mümkündür. Ancak, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 153/A maddesinin birinci fıkrası kapsamında olanların mükellefiyet kayıtlarının, söz konusu maddedeki şartlar sağlanmadan açılması mümkün değildir.

İşi Bırakma ve Değişiklik Bildirimleri Hangi Sürede ve Nasıl Yapılır?

İşi bırakma ve değişiklik bildirimleri, bildirilecek olayın vukuu tarihinden itibaren **bir ay** içerisinde,

- Vergi dairesine bizzat giderek,
- Posta ile göndererek,
- Vergi dairesine gitmeden İnteraktif Vergi Dairesi (<https://ivd.gib.gov.tr>) aracılığı ile sistem üzerinden,

yazılı olarak yapılır.

Bildirimlerin Yapılmaması Halinde Uygulanacak Ceza Nedir?

İşe başlamanın zamanında bildirilmemesi halinde **1 inci derece usulsüzlük cezası**; vergi kanunlarında yazılı diğer bildirmelerin (değişiklik ve işi bırakma) zamanında yapılmaması halinde ise **2 nci derece usulsüzlük cezası** uygulanır.

İşi Bırakan Mükelleflerin Diğer Ödevleri Nelerdir?

- Mükelleflerin işi bıraktıklarında, kullanılmamış belgeler ile en son kullanılan ciltleri, işi bırakma bildiriminde bulunacakları süre içinde bağlı buldukları vergi dairesine ibraz ederek kullanılmamış belgeleri iptal ettirmesi gerekir.
- Basit usule tabi mükellefler işi bıraktıklarında kullanmadıkları belgelerin iptal işlemleri, belgeleri veren oda veya birliklerce yapılmaktadır.
- İş bırakma nedeniyle eski nesil ödeme kaydedici cihazlar için yapılacak hurdaya ayırma işlemleri ile geçici kullanım dışı bırakma işlemlerinin, işi bırakma tarihinden itibaren 30 gün içerisinde gerçekleştirilmesi gerekir.
- Eski nesil ödeme kaydedici cihazlara ait levha vergi dairesine iade edilmesi gerekir.
- Mükelleflerin işi bırakma, ÖKC kullanım mecburiyeti dışında kalma, yeni bir Yeni Nesil ÖKC alma ve benzeri nedenlerle sahibi oldukları cihazlarını hurdaya ayırmaları halinde, Yeni Nesil ÖKC'lerin hurdaya ayrılma işlemleri cihazın üreticisi olan ÖKC firmasına ait yetkili servisler tarafından yapılır.

- Gerçek usulde vergiye tabi mükelleflerin terk ettikleri işleri ile ilgili olarak sonradan elde ettikleri kazançlar arızı kazanç olarak gelir vergisine tabidir. Zarar yazılan değersiz alacaklarla, karşılık ayrılan şüpheli alacakların tahsili de böyledir. Bu kazançlara ilişkin olarak herhangi bir istisna uygulaması öngörülmediğinden, söz konusu kazancın tamamının, tahsil edildiği yılın kazancı olarak bu döneme ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekir.

Saygılarımızla
Hasan Zeki Süzen (YMM) – Ekrem Kayı (YMM)

